

Het oog gericht op Jezus

De publicaties die in de Artios-reeks verschijnen, willen dienstbaar zijn aan de toerusting vanuit de Bijbel.

In 2 Timotheüs 3:17 staat dat de Schriften ons gegeven zijn 'opdat de mens Gods artios zij, tot alle goed werk geartioseerd'. Artios betekent: compleet toegerust, en zodoende berekend op zijn taak.

De mens die God dient, mag dankzij de Schriften berekend zijn op zijn of haar taak in het leven, volledig toegerust tot alle goede werken.

Redactie:

ds. J.J. ten Brinke
ds. C.H. Hogendoorn
drs. P.J. Vergunst

Voor een overzicht van de verschenen deeltjes in Artios-bijbelstudies,
zie pag. 78.

Het oog gericht op Jezus

Bijbelstudies uit de brief
aan de Hebreeën

Ds. H.I. Methorst

Een uitgave in samenwerking met de Gereformeerde
Bond in de Protestantse Kerk in Nederland

Het oog gericht op Jezus
Bijbelstudies uit de brief aan de Hebreëën
ds. H.I. Methorst

ISBN 978-90-8897-359-8

NUR 702

c-NUR 036

Ontwerp omslag: Corné van der Horst
Opmaak binnenwerk: Buitenspel – Meppel

Bijbelteksten in deze uitgave zijn ontleend aan de
Herziene Statenvertaling © 2016, tenzij anders aangegeven.

© 2023 Uitgeverij Groen,
onderdeel van Jongbloed Media – LEEUWARDEN
Alle rechten voorbehouden.

www.jongbloedmedia.nl

Inhoud

Inleiding	6
1 God spreekt door de Zoon.....	9
Hebreeën 1	
2 Wij zien Jezus	17
Hebreeën 2	
3 Rust bij God	25
Hebreeën 4	
4 Wees niet traag	33
Hebreeën 6	
5 Christus en Melchizedek.....	43
Hebreeën 7	
6 We hebben een Hogepriester.....	51
Hebreeën 8	
7 Let scherp op Jezus	61
Hebreeën 12	
8 Altijd Dezelfde	69
Hebreeën 13	

Inleiding

De Hebreeënbrief is een van de langste brieven in het Nieuwe Testament. Deze brief is als een preek, die de lezers aanspoort om het leven in navolging van Christus vol te houden. Destijds liepen de lezers blijkbaar het gevaar het geloof in de Heiland beu te worden en af te haken.

Waarschuwend en aansporend is het verlangen van de auteur dat de lezers hun blik vooral gericht houden op Jezus en de hoop die voor hen ligt vast te houden. In die hoop ankert hun leven immers.

Gezien de omvang van de Hebreeënbrief is het onmogelijk om aan alle passages de aandacht te geven die ze verdienen. Daarom is er voor ieder hoofdstuk in dit boekje een selectie gemaakt. Rond de gekozen selectie doe ik steeds de suggestie om verder te lezen, zodat bij de bestudering van het desbetreffende gedeelte ook de context meeklinkt. Hebreeën 11, het overbekende hoofdstuk waarin een groot aantal geloofsgeschiedenissen genoemd wordt, is bij deze bijbelstudies buiten beschouwing gelaten. Niet omdat dit hoofdstuk niet belangrijk is, maar omdat er enerzijds al meer lezenswaardige bijbelstudies over verschenen zijn en anderzijds omdat dit hoofdstuk mee klinkt in de bestudering van Hebreeën 12.

De oproep tot volhardende gehoorzaamheid aan God was niet alleen nodig voor de eerste lezers van de Hebreeënbrief, maar komt ook tot ons. Op allerlei manieren worden wij, als westerse christenen, in ons leven belemmerd om de weg achter de Leidsman en Voleinder van het geloof te gaan. Daarbij leren wij van vervolgde christenen, elders in de wereld. Om die reden beginnen de meeste hoofdstukken van dit bijbelstudieboekje met een ontmoeting met één van hen. Ik ben SDOK (Stichting De Ondergrondse Kerk) dankbaar voor de input die zij hiervoor gaf.

1

God spreekt door de Zoon

Hebreeën 1

> Intro

Met een ex-moslim in Egypte las ik de eerste verzen van Psalm 91. Bijzonder was dat. Want zonder dat ik het wist, had ik de psalm gelezen waardoor ze verschillende kerken heel direct aangesproken was. God spreekt, en doet er dus niet het zwijgen toe. Hij spreekt tot ons, door bijbelwoorden heen. Tot op de dag van vandaag leer je Hem kennen, doordat we Zijn woorden vernemen. De Hebreeënbrief zet in bij deze sprekende God. Hij heeft eertijds op allerlei momenten en manieren gesproken en Zich uiteindelijk luid en duidelijk uitgesproken in Zijn Zoon, onze Heere Jezus Christus. Daarop valt alle nadruk in Hebreeën 1.

> De brief aan de Hebreeën

De brief aan de Hebreeën is een moeilijke én een mooie brief. Voordat we de eerste verzen lezen, is het goed om iets over de achtergrond van deze brief, over de auteur en over de geadresseerden te weten te komen.

Dat is nog niet zo eenvoudig. We lopen er direct tegenaan dat het begin van deze brief helemaal niet lijkt op de andere brieven uit het Nieuwe Testament. We lezen geen aanhef, geen afzender, geen adres. De schrijver valt met de deur in huis. Wie de brief doorleest, kan met evenveel recht concluderen dat dit bijbelboek geen brief is, maar een preek. Een preek met drie punten: de persoon van Christus (Hebr. 1-Hebr. 4), het werk van Christus (Hebr. 5-Hebr. 10:18) en het volgen van Christus (Hebr. 10:19-Hebr. 13).

Wie de schrijver van deze brief is, wordt ons – mede door het ontbreken van een briefhoofd – niet duidelijk. Sommigen (ook de Statenvertalers) houden het op Paulus, de heidenapostel. Anderen denken aan een andere auteur, bijvoorbeeld Barnabas, Timotheüs of Lukas. We weten het niet. De kerkvader Origenes heeft ooit gezegd: ‘Niemand weet wie de schrijver van de Hebreeënbrief is; dat weet God alleen.’

Eenzelfde probleem doet zich voor bij de geadresseerden. Aan wie schreef de auteur? We weten het niet precies, maar er is veel voor te zeggen dat de schrijver zich richt tot joden. We lezen immers vaak en veel over de offerdienst in Israël en over alles wat daarmee samenhangt. Daarnaast schrijft de auteur in Hebreeën 2:16 over het nageslacht van Abraham. Het heeft er op zijn minst alle schijn van dat deze brief gericht is aan joden in de stad Jeruzalem. Waarom Jeruzalem? In Hebreeën 13 lezen we over Jezus, Die buiten de poort (van de stad Jeruzalem) geleid heeft. Daarnaast lezen we in Handelingen 20:21 dat de joden in Jeruzalem ‘ijveraars van de wet’ zijn. Bij dat gegeven sluit de inhoud van de Hebreeënbrief naadloos aan.

In de Jeruzalemse context is het niet vreemd dat we in de brief aan de Hebreeën lezen over Christus, Die meer is dan Mozes, en over Zijn offer, dat meer is dan de offers die in de tempel

gebracht worden. Als de getrouwe en barmhartige Hogepriester (Hebr. 2:17) overstijgt Hij alles. De Hebreeënbrief is een brief waarin vermaningen en aansporingen een belangrijke plek innemen. Blijkbaar lopen de eerste lezers het risico om het geloof in de Heere Jezus Christus, de Messias, kwijt te raken. Juist vanwege de context waarin ze wonen en werken (Jeruzalem met de joodse offerdienst in de tempel), is dat gevaar niet denkbeeldig. Met kracht roept de auteur zijn lezers op om Jezus in het oog te houden (vgl. Hebr. 12:3). Hij is gisteren en heden Dezelfde en tot in eeuwigheid (Hebr. 13:8).

> Uitleg

Vers 11

God heeft gesproken. Vele malen en op vele wijzen, op veel momenten en op veel manieren. Dat zegt ons alles over de veelzijdige en volhardende manier waarop de Heere Zich tot mensen richt en aandringt op ons behoud. Het leert ons ook hoe hardleers en hardhorend wij zijn. Blijkbaar is het voor ons nodig dat we op allerlei manieren en momenten aangesproken worden. God sprak door de profeten. We moeten daarbij denken aan Jesaja en Jeremia, maar ook aan Mozes en Jozua, aan Daniël en David. God sprak op allerlei momenten. Door dromen en visioenen en door wonderen en tekenen. Keer op keer nam én neemt Hij het woord. Ook vandaag, in deze laatste dagen. Hij spreekt tot de lezers van de Hebreeënbrief én tot ons door de Zoon. Dat is Gods grootste Woord.

Het hoge Woord moest eruit en kwam de wereld binnen: de Zoon van God is vlees geworden en heeft onder ons gewoond (Joh. 1:14). Steeds weer spreekt God ons aan. In Zijn spreken legt God Zijn hart open. Openhartig komt Hij ons tegemoet in Christus Jezus. Hij wil Zijn leven met ons delen. Hij spreekt ons aan, opdat we Hem leren kennen. Hij roept

ons genade en vrede toe en dringt er bij ons op aan om te leven van Zijn verzoening door Christus Jezus.

Vers 2-4

In de verzen 2 tot en met 4 doet de schrijver van de Hebreeënbrief uit de doeken hoe de Zoon van God is. We zien in een zevenkleurig mozaïek de Heere Jezus Christus, de Zoon van God, het mensgeworden Woord:

God heeft de Zoon Erfgenaam gemaakt van alles. De Vader geeft alles aan de Zoon in handen. Wie de Zoon heeft, is mede-erfgenaam (Rom. 8:17) en deelt in de erfenis. De aangrijpende keerzijde is dat wie de Zoon niet kent, uiteindelijk met lege handen staat.

God heeft door de Zoon de wereld gemaakt. De Heere Jezus was bij de schepping betrokken (vgl. Joh. 1:3). Hij was erbij! Schepping en verlossing hebben alles met elkaar te maken.

De Zoon is de afstraling van Gods heerlijkheid en de afdruk van Zijn zelfstandigheid. Het licht van de Zoon is hetzelfde als dat van de Vader. Het is de afdruk (letterlijk: het karakter) van Zijn zelfstandigheid. Christus is de volledige en zichtbare afdruk van het wezen van God. Van de Heere kunnen we dus met recht zeggen: zo Vader, zo Zoon. Om die reden kunnen we geen andere gedachten hebben van de Vader en van de Zoon.

De Zoon draagt alle dingen door Zijn krachtig Woord. Niet alleen de Vader draagt (vgl. Jes. 40:11), ook de Zoon draagt. Door Zijn krachtig woord (vgl. Matth. 28:20).

De Zoon heeft de reiniging van onze zonden tot stand gebracht. Hier klinkt de offerterminologie uit de oudtestamentische offerdienst mee. Het offer van de Zoon is cruciaal voor onze reiniging.

De Zoon heeft Zich gezet aan de rechterhand van de hemelse Majesteit. De gestorven Zoon is de gekroonde Zoon. Hij is in de hemel, bij de Vader in de troon, aan de rechterhand, op

de ereplaats. Wát er ook gebeurt met de kerk op aarde. Hij staat erboven. Wat een heerlijke gedachte!

De Zoon is veel meer dan de engelen. Zijn Naam is voortreffelijker dan die van de engelen. Hij is de Heere Jezus Christus. Er is geen andere Naam onder de mensen gegeven door Wie wij moeten zalig worden (Hand. 4:12). En in Zijn Naam zal elke knie zich buigen, ook de knie van hen die in de hemel zijn (Filipp. 2:10), ook van degenen die in hun ongeloof volhard hebben.

Vers 5-13

Nadat de schrijver vanuit zeven invalshoeken heeft belicht Wie de Zoon is, werkt hij het laatste van die zeven aspecten verder uit: de Zoon is meer dan de engelen. We komen de prachtige structuur van dit hoofdstuk op het spoor; eerst lezen we aan de hand van zeven punten Wie de Zoon is, nu lezen we (onderbouwd door zeven citaten) dat de Zoon meer is dan de engelen. Hij is werkelijk de hoogste Heer! We ontdekken dat veel citaten uit de Psalmen afkomstig zijn. Dat is niet verwonderlijk, omdat de Psalmen vol zijn van de belijdenis dat God hoger is dan alle goden.

De auteur noemt het volgende:

- Tegen wie van de engelen heeft God ooit gezegd: ‘U bent Mijn Zoon, heden heb Ik U verwekt’? De auteur verwijst hier naar Psalm 2:8.
- Tegen wie van de engelen heeft God ooit gezegd: ‘Ik zal voor Hem tot een Vader zijn en Hij zal voor Mij tot een Zoon zijn’? De Heere belooft in 2 Samuel 7:14 een dergelijke nakomeling aan David. In Jezus Christus is dat uiteindelijk waarheid geworden.
- Alle engelen van God aanbidden de eerstgeboren Zoon van God. Hier verwijst de schrijver naar Psalm 89. En we zien het gebeuren in de velden van Efratha: ‘Ere zij God.’ (Luk. 2:14)

- Van de engelen zegt God: ‘Het zijn geesten.’ De schrijver citeert hier Psalm 104:4.
- Tegen de Zoon zegt God: ‘Uw troon bestaat in alle eeuwigheid, de scepter van Uw Koninkrijk is een scepter van recht.’ Het spreken door de Zoon blijkt tweeledig te zijn: Hij heeft gerechtigheid lief en haat onrecht. Als we in onze zonden blijven leven, staat ons tegenspraak van God te duchten.
- We lezen hier vier aspecten van de rechtvaardige Koning Die Jezus is. Het zijn aspecten die we terugvinden in Psalm 45.
- De Zoon heeft de aarde gegrondvest. De aarde zal vergaan, maar de Zoon blijft. Het zijn woorden die afkomstig zijn uit Psalm 102. Verderop in de Hebreeënbrief komen we soortgelijke woorden tegen als in vers 12: ‘Jezus Christus is gisteren en heden Dezelfde, en tot in eeuwigheid.’ (Hebr. 13:8)
- Tegen wie van de engelen heeft God ooit gezegd: ‘Zit aan Mijn rechterhand, totdat Ik Uw vijanden neergelegd heb als een voetbank voor Uw voeten?’ We lezen hier een rechtstreekse verwijzing naar Psalm 110 (de meest geciteerde psalm in het Nieuwe Testament).

De bovenstaande citaten laten ons op een veelkleurige wijze zien dat de Zoon veel meer is dan de engelen. Het is opvallend dat de schrijver van de Hebreeënbrief de Psalmen vaak rechtstreeks Messiaans verstaat en dus op de Heere Jezus Christus betrekt. Daarin is hij niet de enige. Deed Christus dat Zelf ook al niet? Jaren later komen we dat ook tegen bij Maarten Luther: net zolang de tekst bekloppen, totdat Christus er uitkomt, en Dietrich Bonhoeffer. Bonhoeffer schrijft ergens: ‘Als we de Psalmen lezen, moeten we er niet eerst naar vragen wat ze met onszelf, maar wat ze met Jezus Christus te maken hebben.’ Luther en Bonhoeffer leerden dat van Christus, hun Meester.